

thuis in de gemeente

Hoe kun jij meedoen en erbij horen?

inhoud

Inleiding	3
Meer over meedoen	4
Mensen in de buurt	6
Verenigingen en clubs	10
Vrienden	14
Je eigen netwerk	18
Jouw rollen	22
Burger in de gemeente	26
Informatie	30
Verder kijken	34

inleiding

2

'Ik wil wel mensen ontmoeten, maar ik zou in hemelsnaam niet weten hoe.'

'Ik ga gewoon overal naar toe, ook met uitgaan.'

3

Dit boekje gaat over meedoen in de gemeente.
Meedoen in de buurt, in een vereniging en met vrienden.
Je leest hoe je dat kunt doen.
En wie je daarbij kunnen ondersteunen.

De eerste pagina's gaan over een onderzoek naar meedoen.
Meedoen door mensen met een verstandelijke beperking.
Dan volgen verschillende manieren van meedoen.
Bij elke manier geven we uitleg en tips.

Dit boekje helpt je om mee te doen zoals jij dat wilt.
Zodat jij je thuis kunt voelen in jouw gemeente.

meer over meedoen

4

Onderzoek naar meedoen

Wat heb je nodig om mee te doen in de gemeente?
Die vraag is gesteld aan mensen met een verstandelijke beperking.
Ook begeleiders en medewerkers van de gemeente hebben meegedacht.
Het onderzoek heeft veel tips opgeleverd.
Die staan op een rij in dit boekje.

Meedoen doe je samen

Meedoen vraagt inzet van jou. Maar ook van anderen.
Gemeenten en organisaties moeten meedoen mogelijk maken.
Daarom is er nog een boekje gemaakt.
Dat is voor begeleiders en voor medewerkers van de gemeente.
Zo weten zij wat ze moeten regelen en hoe ze jou kunnen ondersteunen.

Meedoen: 7 manieren

In dit boekje krijg je informatie over 7 onderwerpen:

- Mensen in de buurt
- Verenigingen en clubs
- Vrienden
- Je eigen netwerk
- Jouw rollen
- Burger in de gemeente
- Informatie

Tips en voorbeelden

Elk onderwerp heeft 4 pagina's.
Daarin vind je uitleg, tips en voorbeelden.
Er is ook ruimte om eigen ideeën of plannen op te schrijven.

Mijn ideeën:
Bij de onderwerpen staan
kleine blaadjes.
Hierop kun je schrijven
wat je vindt.
Of wat je wilt doen.

'Ik wil graag meepraten.
Ik wil ook zeggen wat ik vind
van de gemeente.'

'Ik heb het gevoel
dat ik er niet bij hoor.
Omdat ik me anders voel
en niet altijd kan meekomen.'

5

mensen in de buurt

6

Ontmoeten

Meedoen in de buurt is mensen kennen in de buurt.

Je ontmoet de mensen op straat, in de winkel of in het park.

Sommige mensen groet je alleen maar.

Met anderen heb je meer contact.

Dat contact gaat niet altijd vanzelf.

Erbij horen

Het is fijn als je je thuis voelt in jouw buurt.

Als mensen een praatje met je maken en weten wie je bent.

Dan voel je dat je erbij hoort.

Tips

Tips om mensen in de buurt te ontmoeten:

- Stel je voor aan je burens.
- Zeg je burens gedag als je ze tegenkomt.
- Ga naar buiten zodat je anderen kunt ontmoeten.
- Groet mensen die je op straat tegenkomt.
- Kijk of je mensen in de buurt kunt helpen.
Bijvoorbeeld de vuilniszak van de buurvrouw buiten zetten.
- Nodig mensen uit de buurt uit voor een kop koffie of op jouw verjaardag.
- Doe mee aan activiteiten in de buurt zoals een barbecue.
- Bezoek plaatsen waar je anderen kunt ontmoeten, zoals een buurthuis.

'Soms doe ik er wel een half uur over om terug te lopen van de supermarkt op de hoek naar huis. Dan spreek ik iedereen.'

'Ik heb een tijdje in het buurthuis gewerkt. Daar kwam ik ook mensen tegen.'

7

Sociale vaardigheden leren

Contact leggen vraagt om vaardigheden.

Bijvoorbeeld kennismaken, vragen stellen en een afspraak maken.

Als je deze dingen moeilijk vindt, vraag dan ondersteuning.

Of oefen met iemand.

Er zijn ook cursussen waarin je deze sociale vaardigheden leert.

Bij de gemeente kun je vragen waar deze cursussen gegeven worden.

Naar het buurtfeest

Een buurtfeest is een leuke manier om mensen te ontmoeten.

Zo leer je mensen uit de buurt beter kennen.

Vind je een feest organiseren leuk?

Vraag dan of je kunt helpen.

Wat doet de gemeente voor de buurt?

Je wilt je prettig en veilig voelen in jouw buurt.

Ideeën voor een fijne buurt kun je doorgeven.

Als het niet goed gaat, kan de gemeente oplossingen zoeken.

Vertel de gemeente dan wat er aan de hand is.

'Wat me opvalt als je ergens
gaat wonen is dat mensen nooit
eens komen kennismaken.
Dat doet bijna niemand meer.'

8

Mijn buurt:

.....

.....

.....

.....

9

verenigingen en clubs

10

Samen

Voor een sport of andere hobby kun je lid zijn van een club.
Daar ben je samen met anderen die hetzelfde leuk vinden.
Bijvoorbeeld voetballen of postzegels verzamelen.
Het is leuk zo andere mensen te leren kennen.

Kies wat bij je past

Er zijn allerlei clubs en verenigingen.
Sommige verenigingen zijn speciaal voor mensen met een beperking.
Een club kan in de buurt zijn of verder weg.
Er zijn grote en kleine clubs.
Je hebt goedkope en dure clubs.
Je kiest zelf wat bij jou past.

Tips

Tips om een club te vinden die bij je past:

- Kijk welke clubs en verenigingen er zijn bij jou in de buurt.
- Vraag naar de ervaringen van anderen in je omgeving.
- Je kunt iemand uit je omgeving ook vragen je te helpen.
- Je kunt iemand zoeken om samen naar een club te gaan.
- Veel organisaties hebben open dagen. Dan kun je kijken of de club bij je past.
- Je kunt bij de meeste clubs een proefles krijgen.

Vragen die kunnen helpen bij het kiezen:

- Klikt het voldoende met de andere leden?
- Accepteren mensen je zoals je bent?
- Kun je meekomen in de sport of hobby?
- Zo nee, is er voldoende ondersteuning?

'Ik vind het heel leuk op die gewone club en ik merk ook niet dat mensen heel anders tegen mij doen.'

'Ik heb zelf ook in een normale groep gesport en ik vond dat een ramp. Nu sport ik in een G-groep. Daar krijg ik de begeleiding die ik zoek.'

11

vrienden

14

Leuke dingen doen

Met vrienden kun je leuke dingen doen.
Je praat ook samen over wat je bezighoudt.
Vrienden zie je thuis en je gaat met hen op pad.
Samen winkelen, naar de film of naar het café.
Daar ontmoet je weer anderen.
Samen met je vrienden doe je mee.

Werken aan vriendschap

Vrienden maken gaat niet vanzelf.
Om vrienden te maken moet je mensen ontmoeten.
Als het klikt, kun je vrienden worden.
Je hoeft niet met iedereen vrienden te worden.
Vrienden houden, vraagt aandacht.
Het is altijd geven en nemen.
Je vrienden zijn er voor jou en jij bent er voor je vrienden.

'Ik zou graag meer vrienden hebben om leuke dingen mee te doen.'

'Mijn vriendin zou heel graag een vriend willen.
Ze mag dat niet van haar ouders.
Dat vindt ze heel moeilijk.'

15

Tips

Tips om nieuwe vrienden te krijgen:

- Doe activiteiten waarbij je mensen ontmoet.
- Als het klikt, maak je een afspraak om elkaar weer te zien.
- Vertel wat voor jou belangrijk is.
- Heb tijd en interesse voor de ander.

Tips om vrienden te blijven:

- Houd contact met je vrienden. Bel ze op of stuur een mailtje.
- Ga bij je vrienden op bezoek.
- Nodig vrienden uit bij jou thuis.
- Stuur vrienden die jarig zijn een kaart of een mailtje.
- Bied hulp aan wanneer het nodig is. Bijvoorbeeld met verhuizen.
- Als een vriend ziek is, bel dan of breng een bloemetje.

Sportcoach

Sommige gemeenten hebben een speciale sportcoach.
Die kan je helpen kijken welke club voor jou geschikt is.
De sportcoach kan bij de sportclub samen met jou praten over wat jij nodig hebt.
Hij kan een paar keer met je meegaan.

G-sport

Steeds meer sportclubs hebben teams voor mensen met een verstandelijke beperking.
Dat heet een G-team.
Een G-team heeft een eigen trainer en eigen wedstrijden.

Wat doet de gemeente voor verenigingen?

De gemeente kan afspraken maken met verenigingen.
Samen zorgen ze ervoor dat ook mensen met een beperking kunnen meedoen.
Bijvoorbeeld door het aanpassen van een gebouw.
Of door goede begeleiding te regelen.
En door te vragen wat jij nodig hebt.

'Ik vind het fijn om met andere mensen
met een beperking om te gaan.
Ik hoef dan niet op mijn tenen te lopen.'

Mijn verenigingen en clubs:

12

.....

.....

.....

.....

13

Contact via de computer

Steeds meer contacten gaan via de computer.
Via e-mail maar ook via sociale media.
Voorbeelden zijn Twitter en Facebook.
Daar heb je contact met je eigen vrienden.
Je kunt er ook nieuwe mensen leren kennen.
Er zijn cursussen waarin je leert werken met sociale media.
Je kunt ook kijken op www.klikentik.nl.

Meedoen aan een vriendenkring

In een vriendenkring komen mensen samen.
In het begin kennen ze elkaar niet.
Ze gaan samen leuke dingen doen.
Zo leren ze elkaar kennen.
Daar kan vriendschap uit ontstaan.
Mensen kunnen dan ook buiten de vriendenkring afspreken.

Wat doet de gemeente voor vriendschap?

Vriendschap is heel persoonlijk.
Daar heeft de gemeente niets mee te maken.
De gemeente kan je wel informatie geven over vriendenkringen.
En over plaatsen om mensen te ontmoeten.
De gemeente organiseert ook feesten en activiteiten.
Bijvoorbeeld de kermis of jaarmarkt.
Daar kun je met vrienden naartoe gaan.

'Ik vind het moeilijk om vrienden te maken en vooral te houden. Ik ben tegenwoordig bij een vriendenkring.'

16

Mijn vrienden:

.....

.....

.....

.....

17

je eigen netwerk

Mensen om jou heen

Je netwerk, dat ben jij met de mensen om jou heen.
Je familie, vrienden, bekenden en ondersteuners.
Mensen waarmee je praat.
Mensen die met je meegaan naar afspraken en activiteiten.
Mensen waarmee je plezier maakt.
Mensen die je ondersteunen en helpen.
Een goed netwerk maakt meedoen makkelijker.

Doelen bereiken

Het is handig om genoeg mensen in jouw netwerk te hebben.
Zodat er altijd mensen zijn die je helpen je doelen te bereiken.
Zo kun jij meedoen in de buurt en in de gemeente.
Iedereen die jou ondersteunt heeft andere kwaliteiten.
De een gaat graag met je mee op pad.
De ander helpt je bij het vinden van informatie.

'De man van mijn zus werkt op een kantoor. Hij helpt mij met mijn formulieren.'

'Mijn buurman houdt ook van vissen.
Nu doen we het samen.'

Tips

Maak een tekening van jouw netwerk.
Zet jezelf in het midden, de andere mensen eromheen.
- Wat doe je met wie?
- Wie helpt jou?
Vind je het leuk dit op de computer te doen?
Ga dan naar www.steffie.nl.
Klik daar op het onderdeel 'Je sociale netwerk'.

De tekening laat jouw netwerk zien.
Je kunt nu bekijken of het netwerk goed voor jou is.
En of het netwerk voor jou groot genoeg is.

Nodig de mensen uit jouw netwerk uit.
Praat samen over meedoen.
En hoe de mensen uit je netwerk je daarbij kunnen helpen.

Kijk samen of je nog nieuwe mensen in jouw netwerk nodig hebt.
En hoe je die kunt vinden.

Met je netwerk

Je netwerk ondersteunt je in het dagelijks leven.

Je netwerk kan je ook helpen bij plannen voor de toekomst.

Dat kan bijvoorbeeld met behulp van het boekje 'Het is mijn leven'.

Dat staat op www.vilans.nl.

Een maatje zoeken

Een maatje is iemand die een activiteit met je doet die jij wilt.

Bijvoorbeeld samen wandelen of een sportwedstrijd bezoeken.

Een maatje is een vrijwilliger.

Dat hoeft geen vriend te zijn, maar kan het wel worden.

Vraag bij de gemeente of er een project met maatjes is.

Of kijk op www.ikwordmaatje.nl.

Wat vraagt de gemeente van jouw netwerk?

Om mee te kunnen doen moet er van alles gebeuren.

Bijvoorbeeld formulieren invullen en vervoer regelen.

De gemeente verwacht dat je dat zelf doet.

Of dat je netwerk daarbij helpt.

Heb je geen goed netwerk?

Ga er dan mee aan de slag.

Vraag de gemeente hoe zij daarbij kan helpen.

*'Ik doe er zelf veel aan om mensen te ontmoeten.
Maar de een kan dat makkelijker dan de ander.
Soms heb ook ik een duwtje nodig.'*

20

Mijn netwerk:

.....

.....

.....

.....

21

jouw rollen

Jouw rollen

Zus, cliënt, vrijwilliger.

Je hebt allerlei rollen, elke dag opnieuw.

Een rol is zoals anderen je zien.

Je bent bijvoorbeeld broer of zus, cliënt, buurman of buurvrouw.

Je kunt ook een rol hebben als vrijwilliger of medewerker.

Sommige rollen heb je vanzelf, zoals de rol van cliënt.

Om andere rollen te krijgen, moet je zelf iets doen.

Dat geldt bijvoorbeeld voor de rol van vrijwilliger.

Met een nieuwe rol ga je op een andere manier meedoen.

Rol die bij je past

In een rol kun je iets voor een ander betekenen.

Je kunt laten zien waar je goed in bent.

Je krijgt daar waardering voor.

In rollen kun je groeien.

Je kunt leren wat er nodig is voor een rol die bij je past.

Tips

Denk na over de rollen die je nu hebt.

Of praat erover met iemand uit je netwerk.

- Welke rollen heb je?
- Krijg je er genoeg waardering voor?
- Wat wil je voor deze rollen nog leren?
- Heb je een rol die je niet wilt? Wat kun je daar aan doen?

Kijk ook naar de rollen die je zou willen hebben.

- Waar ben jij goed in?
- Welke rol past daarbij?
- Wat is er voor nodig om die rol te krijgen?
- Wat moet je daar nog voor leren?

'Ik deed interviews voor het onderzoek Thuis in de gemeente. Ik tekende een contract en kreeg een training. Ik voelde me een echte interviewer.'

'Op zondag speelt het eerste. Dan komen mensen voetbal kijken. Ik verkoop altijd de kaartjes voor de wedstrijd.'

Voorbeelden van nieuwe rollen (m/v)

- Lid van de Wmo-raad of een cliëntenraad.
- Dierenverzorgster op een kinderboerderij.
- Tuinman van de buurt.
- Boodschappenhulp voor de buurvrouw.
- Krantenbezorger.
- Gastvrouw in het verzorgingshuis.
- Diskjockey in het buurthuis.
- Barman in de voetbalkantine.
- Maatje voor iemand met een beperking.
- Lid van de werkgroep voor het buurtfeest.

Nieuwe rol

Weet jij een nieuwe rol die echt bij jou past?

Geef jezelf dan de kans het te proberen.

Je hoeft het niet alleen te doen.

Je kunt erover praten met mensen in je omgeving.

Je kunt kijken wie jou kan helpen.

Ga ervoor. Laat anderen zien waar jij goed in bent.

24

Mijn rollen:

.....

.....

.....

.....

Wat doet de gemeente?

De gemeente kan mensen een rol geven.

Bijvoorbeeld door het aanbieden van een werk- of stageplek.

En door mensen te vragen voor de Wmo-raad.

De gemeente kan andere organisaties laten zien dat dit belangrijk is.

Zo geeft de gemeente het goede voorbeeld.

*'Vroeger hing ik iedere zaterdag
op de markt rond tussen alle kramen.
Nu werk ik als marktmedewerker.
Ik vouw lege dozen op en help opruimen.'*

25

burger in de gemeente

26

De taak van de gemeente

De gemeente zorgt voor goede voorzieningen.

Goede wegen en stoepen waar ook een rolstoel goed op kan rijden.

En bijvoorbeeld winkels, sportvelden en straatverlichting.

De gemeente heeft ook de taak om jou en andere mensen met een beperking te helpen om mee te doen in de gemeente.

De gemeente vindt dat belangrijk. Het staat in de plannen.

Rechten en plichten

Je bent burger van de gemeente. Daar horen rechten en plichten bij.

Een plicht is bijvoorbeeld belasting betalen voor het ophalen van vuilnis.

Een recht is bijvoorbeeld het recht op inspraak en dat de vuilnis wordt opgehaald.

'Ik ben hier geboren en getogen.
Ik vind het een fijne stad.'

'Als de markt weg zou zijn,
zou ik dat saai vinden.
Het is altijd zo druk en gezellig.
Ja, mensen om me heen,
daar hou ik heel erg van.'

Tips

- Bezoek de website of het informatiecentrum van de gemeente.
Zo weet je wat er te doen is.
- Stel vragen aan de gemeente als je iets wilt weten.
- Als de gemeente je niet kan helpen, vraag dan altijd wie wel.
- Ga naar bijeenkomsten van de gemeente over plannen in jouw buurt.
Of over andere onderwerpen, bijvoorbeeld over veiligheid.
- Geef problemen en ideeën die je hebt aan de gemeente door.
Bijvoorbeeld om de buurt veiliger te maken.
Of om mensen elkaar te laten ontmoeten.
- Ga naar de nieuwjaarsreceptie van de burgemeester.
- Laat de gemeente weten dat je mee wilt praten.
Geef je naam en telefoonnummer door.

27

Ervaringsdeskundige

Jij weet hoe het is om een verstandelijke beperking te hebben.

Je weet waar je dan tegenaan loopt en wat belangrijk voor je is.

Geef dat door aan de gemeente.

De gemeente kan jouw ervaringen goed gebruiken bij het maken van nieuwe plannen.

De Wmo-raad

Je kunt meepraten over plannen van de gemeente in de Wmo-raad.

Dit is een raad van burgers met een beperking.

De Wmo-raad denkt mee en geeft advies aan de gemeente.

Advies over meedoen in de gemeente.

Advies over wat mensen met een beperking nodig hebben.

De Wmo-raad kan ook vragen om informatie in duidelijke taal.

Wat kan de gemeente doen?

De gemeente is er voor alle burgers.

De gemeente heeft extra aandacht voor mensen met een beperking.

Vraag wat de gemeente voor jou doet.

De gemeente kan het goede voorbeeld geven aan andere organisaties.

Bijvoorbeeld door goed naar iedereen te luisteren.

En door het maken van duidelijke folders.

Maar ook door te zorgen dat je met een rolstoel het gemeentehuis in kunt komen.

'Ik voel me er wel bij horen.
Ik ben gewoon inwoner van de gemeente.'

28

Mijn gemeente:

.....

.....

.....

.....

29

informatie

30

Informatie krijgen

Informatie is belangrijk voor meedoen.
Weten wat er gebeurt in je buurt.
Weten welke verenigingen er zijn.
Weten hoe en bij wie je je kunt opgeven.
Je kunt zelf altijd om informatie vragen.

Informatie geven

Het is goed om informatie over jezelf te geven.
Dan weten mensen wie je bent en wat je belangrijk vindt.
Zo kunnen ze rekening met jou houden.
Soms moet je informatie geven.
Bijvoorbeeld als je je ergens voor inschrijft.

Tips

Tips om informatie te krijgen en te geven:

- Laat het weten als je iets niet begrijpt.
In gesprekken en bij informatie op papier.
- Zoek iemand die je helpt met informatie die jij moeilijk vindt.
- Word lid van een belangenvereniging. Bijvoorbeeld Onderling Sterk.
Daar kun je vragen stellen en vind je informatie in begrijpelijke taal.
- Vertel wat je zelf wilt, wat jij prettig vindt.
- Zeg waar mensen rekening mee moeten houden als ze met jou communiceren.
- Vertel wat mensen over jou moeten weten.
Bij de sportclub is dat andere informatie dan bij de gemeente.
- Stel vragen om zelf dingen te weten te komen: wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe.

'Soms kan ik het gesprek niet echt volgen.
Dan kan ik ook niet meepraten.'

'Ik voel me erbij horen want ik krijg ook brieven van de gemeente.
Net als iedere inwoner.'

31

Eenvoudige websites

Er zijn steeds meer websites met eenvoudige informatie.

Informatie die belangrijk is om mee te doen.

Bijvoorbeeld over reizen, betalen, stemmen, vriendschap en seksualiteit.

Op de website Doedat staan veel websites bij elkaar.

Kijk op: www.doedat.nl.

Het keukentafelgesprek

Als jij de gemeente om ondersteuning vraagt,

heeft de medewerker van de gemeente eerst een gesprek met jou.

Dat kan bij de gemeente aan het loket. Of bij jou thuis.

Dat gesprek wordt ook wel het keukentafelgesprek genoemd.

Dat is niet omdat het gesprek in de keuken moet zijn.

Maar omdat het bedoeld is als een gesprek waarin je elkaar kunt helpen.

Vraag of iemand uit je netwerk je wil ondersteunen bij dat gesprek.

Wat doet de gemeente om jou te informeren?

Om mee te doen in de gemeente heb je informatie nodig.

Informatie over wat er te doen is in de gemeente.

Over clubs en verenigingen.

Of over een maatjesproject of een vriendenkring.

De gemeente heeft informatie vaak bij elkaar staan in een boekje.

Die informatie staat ook op de website van de gemeente.

De taal is niet altijd eenvoudig.

Vraag uitleg als het te ingewikkeld is.

'Ik belde de woningbouwvereniging om te zeggen dat ik informatie moeilijk vond. Toen kwam er iemand langs om het uit te leggen.'

32

Mijn informatie:

.....

.....

.....

.....

33

verder kijken

34

Organisaties

De LFB is de landelijke belangenvereniging voor en door mensen met een verstandelijke beperking.

De LFB ondersteunt de verenigingen Onderling Sterk.

De LFB geeft informatie, scholing en training.

Ook organiseert de LFB ontmoetingen voor mensen met een beperking.

Meer informatie: www.lfb.nu

MEE ondersteunt mensen met een beperking.

Bij MEE kun je terecht met vragen over bijvoorbeeld leren, werken, wonen, regels en geldzaken.

Meer informatie: www.mee.nl

Tijdschriften

Tof! is een tijdschrift in eenvoudige taal.

Het verschijnt 4 keer per jaar.

In Tof! vind je nieuws en tips.

En artikelen over hobby's en werk.

Meer informatie: www.tofblad.nl

Okee-krant is een krant die 1 keer per maand uitkomt.

Daarin staat het nieuws in begrijpelijke taal.

Meer informatie: www.mijnabc.nl

'Ik voel me er helemaal bij horen.
Ja, ik ken ook iedereen
en iedereen kent mij.'

'Ik krijg soms brieven met heel
veel moeilijke woorden.
Ik kan een beetje lezen.
Maar die brieven,
daar snap ik niets van.'

35

Websites

Hieronder staan websites met informatie in eenvoudige taal.

- www.doedat.nl** Een overzicht van websites voor mensen met een verstandelijke beperking.
- www.steffie.nl** Uitleg over hoe dingen werken.
Bijvoorbeeld internet, bankzaken en de OV-chipkaart.
- www.ookjij.nl** Informatie over bijvoorbeeld de regering en de verkiezingen.
Leuke stripverhalen en moppen.
- www.oefenen.nl** Hier kun je van alles oefenen: taal, rekenen, omgaan met geld.
- www.klikentik.nl** Leren werken met sociale media.
- www.williewebwijs.nl** Een gratis cursus om veilig te leren internetten.

Thuis in de gemeente; Hoe kun jij meedoen en erbij horen?

© 2012 NIVEL, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht

ISBN 978-94-6122-159-9

Het onderzoek 'Thuis in de gemeente' is gedaan door NIVEL.

Deze organisatie doet onderzoeken in de gezondheidszorg.

Website: www.nivel.nl

E-mail: nivel@nivel.nl

Telefoon: 030 2729700

De teksten van dit boekje zijn geschreven door Stichting Raad op Maat.

De vormgeving en de foto's zijn van Handan Arik.

De foto van bladzijde 10 is van Kees-Jan van Overbeeke – kjvo.nl.

Voor begeleiders en medewerkers van gemeenten is er een ander boekje:

Thuis in de gemeente; Tien handreikingen voor professionals en gemeenten om meedoen van mensen met een verstandelijke beperking te bevorderen.

NIVEL, ISBN 978-94-6122-142-1

Dit boekje gaat over meedoen in de gemeente.
Meedoen in de buurt, in een vereniging en met vrienden.
Je leest hoe je dat kunt doen.
En wie je daarbij kunnen ondersteunen.